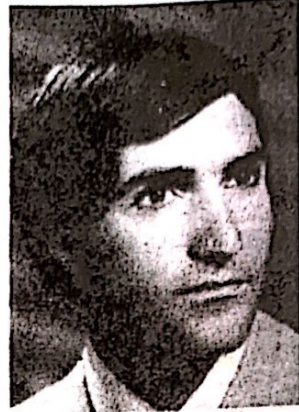

רס"ל כהן שלמה
2086042
בן אסתריה ומשה
נולד ב- 22.8.1951
התגייס לצה"ל ב- 5.11.1969
שרת בגדוד "הבוקעים הראשון" (51)
נפל ב- 5.8.1983
בעת מילוי תפקידו.

כהן, שלמה

בן אסטריה ומשה, נולד ביום כ' באב תשי"א (22.8.1951) בירושלים. הוא למד בבית-הספר היסודי "רמו" בשכונת מוסררה, והמשיך ללמוד בבית-הספר המקצועי "אורט", במגמת דפוס. הוא הצטיין בלימודיו ונחשב לבעל מקצוע מעולה בענף הדפוס. שלמה הירבה בפעילות ספורטיבית והיה מקובל על חבריו בשכונתו ומחוצה לה.

בנובמבר 1969 התגייס לצה"ל ושירת בחטיבת גולני, הוא עבר קורס מ"כים ועלה לדרגת רב"ט. בשנת 1972 השתחרר מן השירות הסדיר והמשיך למלא את חובתו לצה"ל בשירות מילואים. הוא עבר קורס נהגי נגמ"ש וביוולי 1974 עלה לדרגת סמל. במשך שנות שירותו במילואים המשיך להתקדם, ובשנת 1983 עלה לדרגת סמ"ר.

אחרי שסיים את שירותו הסדיר חזר לירושלים והתחיל לעבוד כפועל דפוס. בשנת 1974 נשא אשה, הקים בית ונולדו לו שתי בנות. עם הגדלת משפחתו ביקש להרחיב את דירתו. הוא עבר לגור בבית-שמש והמשיך לעבוד בדפוס בתל-אביב. כל העת שאף לשפר את תנאיו ולעבוד לעבודה עצמאית. בשנת 1981 הגשים את חלומו, חזר לירושלים ונעשה שותף לדפוס מצליח.

עם פרוץ מלחמת שלום הגליל נקרא לשירות בחטיבת גולני. ביום כ"ו באב תשמ"ג (5.8.1983) נהרג שלמה בגירת בחמדון שבלבנון. בן 32 היה במותו. שלמה הובא למנוחות בהר-הרצל בירושלים. הוא השאיר אחריו רעיה, שתי בנות, הורים, שני אחים ואחות. אחרי נפילתו הועלה לדרגת רס"ל.

מפקד יחידתו כתב עליו למשפחתו: "במשך 11 שנה שירת שלמה בגדוד כמש"ק, ובשנים האחרונות שירת כסמל מחלקה. היה מפקד אהוד על פקודיו, אליהם התייחס בהבנה ובריעות. היה מקובל על מפקדיו כחבר נאמן וכסמל אחראי ומהימן".
מפקד גדודו כתב: "המנוח הוכיח כושר מנהיגות וחילות מן המדרגה הראשונה. היה אהוב על פקודיו ומפקדיו, ובדרכו השקטה והצנועה השכיל למלא אחר כל פקודה ולבצעה על הצד הטוב ביותר".

מלחמת "של"ג"

גולני במבצע של"ג (יוני עד ספטמבר 1982)

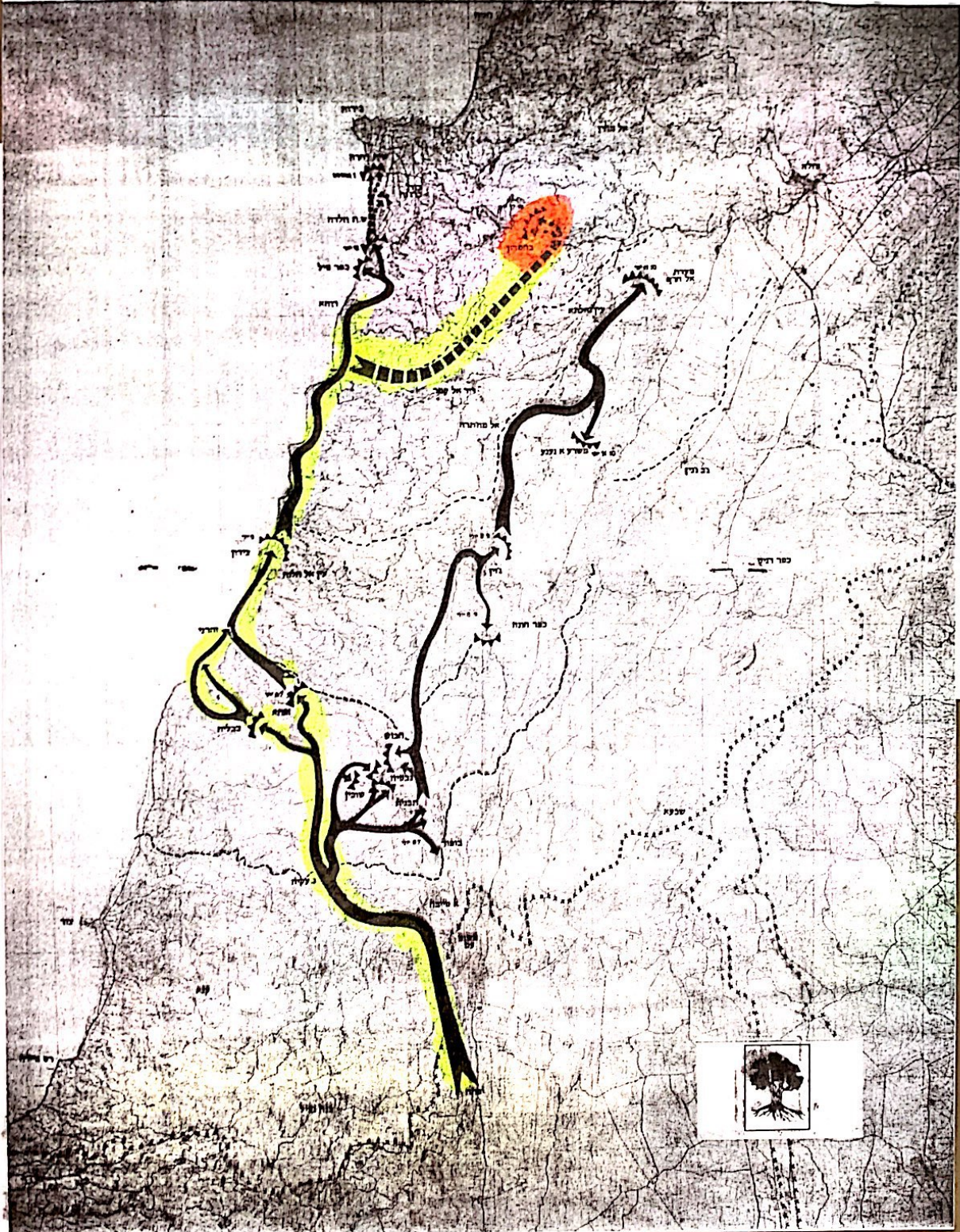
במשך ארבעה חודשים, בחודשים יוני עד ספטמבר 1982, היו חיילי גולני שותפים למאמץ המתמשך של צה"ל לכתור את פירות, להדק את המצוד עליה, לכבוש את שדה-התעופה והשכונות הדרומיות של בירות במגמה להביא לפינוי כוחות אש"ף בהנהגת יאסר ערפאת מהבירה הלבנונית. ב־15 ביוני חבר כוח הסמח"ט עם כוח המח"ט באזור כפר־סיל-דמור, ב־22 עד 25 ביוני נלחמו חיילי החטיבה בגירת העיירה בחמדון (במסגרת הקרב על כביש בירות-דמשק) ואח"כ חזרו לגירת שדה-התעופה. בחודשים יולי-אוגוסט 1982 התחלפו גדודי החטיבה בלחימה ובאחזקת גירת נמל-התעופה; במהלך הידוק המצוד על בירות והקרבות ל"שיפור עמדות" באזור נמל-התעופה והשכונות בורג' אל-ברג'נה ואל-אן־עי נפלו 9 מחיילי "גולני" ורבים נפצעו. ב־21 באוגוסט 1982 הוחל בתהליך פינוי המחבלים מבירות, ויומיים אח"כ נבחר בשיר ג'מיל לנשיא לבנון, אלא שהנשיא הנבחר נהרג

בהתפוצצות מטען חבלה במטה הפלנגות בבירות (14 בספטמבר 1982) ולמחרת נכנסו כוחות צה"ל ובתוכם גם חיילי "גולני" למערב פירות. ב־21.9.82 נבחר אמין ג'מיל לנשיא לבנון, וב־23.9.82 פונה צה"ל את מערב פירות. תם מבצע של"ג.

גולני - נתיבי קרבות

מלחמת שלום הגליל

קרבות בחמדון - מקום נפילתו של שלמה

אחת העוצבות ניסתה לפרוץ דרך עין דרעה לציר ביירות-דמשק, ולא הצליחה. כוחות העוצבה נסוגו מערבה וניסו לבצע את הפריצה בציר חילופי. הפעם הצליחו הכוחות להתקרב עד סמוך לעיירה בחמדון, היושבת על הציר עצמו. אחד הכוחות נתקע כארבעה ק"מ לפני חמפר כשהוא נתון לירי וצליפות מכפרי חסביכה וכאשר כוחות קומנדו סוריים טומנים לו מארבי נ"ט. העוצבה הזמינה כוחות חי"ר לאיזור, וגולני "חוקפצה" לצורך כך ממקום מושבה במבואותיה הדרומיים של ביירות.

בשעה 5 אחר הצהריים יצאו כוחות "גדעון" לדרך. הנסיעה ארכה כל שעות הלילה עד שתיים לפנות בוקר. חפקודה הראשונה חורתה לטפס רגלית, מהלך שלושה ק"מ, אל הכוח התקוע ולהביא לו אספקה, תחמושת, מזון וציוד רפואה. ה"קאדר" הרציני, כלומר נשיאת הציודים הכבדים על חגב, הוטל על חיילי הפלוגה המסייעת של הגדוד.

קובי:
"עלינו ברנל, עם ג'ויקנים ותתמושת וחיח קשה מאוד. מפקד העוצבה אפילו אמר בקשר למנ"ד: 'פה מאוד, בזמני לא היו עמשים את זה כל כך טוב'. קיבלו אותנו שם בשמחה. חילצנו ארבעה פצועים ועוד שלושה רחוקים, והורדנו אותם למטה."
אבשלום, הסמג"ד:

"המקום היה זרוע בצלמים, ירי סורי וארטילריה. אירגנו מים, מזון ודלק על מינשאים. לא האמנתי שחייל יכול להעמיס כל כך הרבה על גבו, ממש משקל אדיר. וכך, תחת חיפוי ארטילריה וטנקים, טיפסנו למעלה."

בבוקר יום רביעי חברו נגמ"שים וטנקים לכוח החטיבה, לאחר שטיהרו את אחד הכפרים המטרדיים בסביבה. למחרת, יום חמישי בשעות המוקדמות של הבוקר, החלה כל החטיבה לנוע בדרכת לזירת הלחימה. משימתה: לחבור לגדוד "גדעון" ומשם לפתח התקפה על גבעה שולטת נוספת צפונה. הכוונה היתה לעקוף את הכפרים שבדרך: מנצורי, ויטלון ובחמדון, ולהשאיר את מלאכת טיהורם לשלב מאוחר יותר.

בשלב מסוים נוצר מצב שבו החטיבה היתה תקועה באיזור שהזכיר בצורתו משפך הכוחות ירדו מהנגמ"שים כאשר החלה נופלת בסביבה ארטילריה סורית. אחד הנגמ"שים נפגע, וקצין מ"הבוקעים הראשון" נהרג. החטיבה החלה לנוע רגלית: התה"ן מוביל, "הבוקעים הראשון" אחריו וגם חלק מלוחמי הסיירת. תחת צליפות חברו כוחות החטיבה לגדוד "גדעון", וממש באותו רגע נפל פגז היישר לתוך הריכוז הגדודי זגרם לנפגעים.

התוכנית החטיבתית היתה זו: "גדעון" עם הטנקים שלו יעשה בסיס חיפוי מהגבעה שבה הוא ממוקם; התה"ן יגלוש ראשון מהגבעה, יפנה שמאלה ויכבוש את פאתיה הדרומיים של גבעת היעד; "הבוקעים הראשון" יגלוש לאחר מכן לכיוון צפון ויכבוש את מרכז היעד, כאשר שוקי הסמג"ד יהווה רתק מדלג בכל שלבי הלחימה.

ארטילריה כבדה ירדה על האיזור, והכוחות יצאו לדרך.

רפי אלבז:
"אמרו לנו שאנחנו הולכים לקחת יעדים שמוחזקים על ידי הקומנדו הסורי ביעד חשוף. זה היה מאוד מפחיד, כי עם קומנדו סורי פנים מול פנים לא נמשנו. ידענו שהם נמצאים ברכסים ממול ועד אז אכלנו אותה די הרבה מהם. לרוץ מול 'קומנדו מתאבד' — זה די מפחיד. אמרו לנו לקרוא תהילים ולהגיד את ברכת הגומל לפני הקרב. התחלנו לנוע. ירו עלינו כל הזמן. כדורים חלפו מעל הראש. לא יודע איך, אבל אנשים לא התייחסו לזה. המשיכו להתקדם כאילו כלום לא קורה. נענו תוך כדי סיוע ארטילריה, עלינו לגבעות וטיהרנו את מה שהיה צריך לטהר."

טנק סורי מושבת על רקע העיירה בחמדון

כח מהחטיבה מתפרס באחת הכניסות בחמדון

הלילה ירד ובעוד הכוחות מתארגנים בשטח נתקבלה פקודה להמשיך לנוע בחשיכה ולתפוס את צומת בחמדון שעל ציר ביירות - דמשק, כוחות "גדעון" והטנקים נעו ראשוניים. גדוד "הבוקעים הראשון" בעקבותיהם. לוחמי "הבוקעים הראשון" השתלטו על הצומת והכוח נע מערבה ותפס שטחים שולטים על הסביבה. לקראת בוקר יום שישי החלה נסיגת כוחות קומנדו סוריים מהאזור, בעיקר מבחמדון שלא חיתה מסוחרת עדיין. כוחות החטיבה ייצבו את הקו החדש, חמתח ירד והחברה התפנו להפנת ארואות טובות ולקריאת ספרים ועיתונים.

היום זה ערב שבת, הלחימה נסתיימה כאילו לפי הזמנה, וה"צ'ופר" שקיבלה החטיבה על הלחימה המושלמת בציר ביירות - דמשק היה בדמות יציאות הביתה (ראה מסגרת).

יעקב, מג"ד "הבוקעים הראשון":
 "לאורך כל שבועי הלחימה בחמדון לא נתקלנו בצעיות מיוחדות. אחרי צהריים חילצו פצועים והתקדמו אליה. אנשים הרגישו בטחון, כל אחד ידע את תפקידו ולקראת מה הוא הולך. הם עשו עבודה יוצאת מן המעלה".

אבשלום, סמ"ד "גדעון":
 "כל הכבוד לחיילים, התנהגותם היתה למופת. הם למדו על בשרם שמי שלא נלחם נכון - עלול פשוט לחטוף. הם הפגינו פושר ביטחון ופשוט נשאו ואמרו רק להצאות בהם".

המח"ט:
 "בקרבות בחמדון - מרט לעזרת הלחימה נוחותיות שמפגינה החטיבה - הזכה, שלא חי"ר טוב לא יתן היה להמשיך את ההתקדמות בגזרה. החי"ד איפשר צפוחות האחרים להגיע לציר ביירות - דמשק ולהתייבב על הקו. זה היה מבחן יציני מאד של החטיבה, ומציא עמדה בו בכבוד ובכישרון".

חבן היקר שלמה

מעולם לא חשבתי שהגורל יטיל עלי את התפקיד הקשה לבנות את תולדותיך. אני עושה זאת בלב דואב ובתקווה שהדברים יהיו לזיכרון עבור הדורות הבאים.

בני היקר, אתה חבן השני, נולדת בירושלים ביום כי באב תשי"א. היית ילד חביב ועליו אהבת משחקים וגילית אומץ רב. היית מטפס על עצים גבוהים, שוחח בים למרחק גדול סחחוף בלי שום פחד, אהבת פעילות גופנית וספורט ובית-הספר היית תלמיד טוב וגרמת לנו הקנה נחת.

לאחר סיום הלימודים בבית-הספר היסודי דוד רמז בשכונת מורשה למדת במשך 3 שנים בבית-ספר תיכון-מקצועי במגמת דפוס, גם כאן היית תלמיד טוב וסיימת כבעל מקצוע מעולה. לפני גיוסך לצבא עבדת כחניך בבית-דפוס וגם שם היו מרוצים ממך מאוד. אני זוכר שבמלחמת ששת הימים, כאשר היית בן 16 נקלעת להפגנות ולא יכולת לחזור הביתה. באת למקום עבודתי בדואר שם עבדנו יום ולילה ועלית על גג הבניין, משם צפית על ההפגנות והמטוסים שתקפו את האויב. חששתי שחלילה יקרה לך משהו והזהרתי אותך אבל אתה לא פחדת ותשארת במקום.

בנובמבר 1969 התגייסת לצה"ל ושירתת בחטיבת גולני. אני הרגשתי שאתה משרת את המולדת במסירות ואהבת את חיי הצבא. בתום שרותך הצבאי חזרת לירושלים ולעבודתך כשכיר בדפוס. למרות התנאים הקשים והציפיות בבית, עבדת ללא הפסק. אני זוכר שראיתי אותך באחד הימים נושא חבילות נייר כבדות על גבך, ביקשתי ממך לא לעבוד בעבודה כה קשה ואני אתן לך כסף, אתה סירבת ואמרת כי אתה צריך להיות עצמאי ולפרנס את עצמך ולא לקבל מתנות.

בשנת 1974 נשאת לאשה את חברתך רותי. בשנת 1975 נולדה בתך הבכורה עינבל. בשנת 1978 נולדה בתך השניה מיטל. בירושלים נדת בתנאי צפיפות ולכן עברת לגור בגבעת-שרת בבית שמש ועבדת בתנאים קשים בתל-אביב. כדי שלמשפחה יהיו תנאי מגורים נוחים. עם זאת עשית מאמצים להיות עצמאי ובשנת 1981 מכרת את דירתך בבית-שמש ועבדת לגור בירושלים בדירה שכורה. נכנסת לשותפות בבית-דפוס גולן, במהלך ספור בגבעת שאול.

כל המשפחה שמחה שאתה עצמאי ומתקדם ומקום עבודתך משגשג. למרות הקושי לצאת לשירות מילואים כעובד עצמאי, תמיד יצאת בשמחה לשרות המילואים. ראיתי אותך יומיים לפני יציאתך לשרות

מילואים בפעם האחרונה. בה כאב תשמ"ג היית רציני ועצוב. סיפרת לי שמכרת את מכוניתך, בלי לדעת מדוע. במוצאי-שבת באת לבקר אותנו לפני גיוסך למחרת ומאז לא זכינו לראות אותך עוד, נפלת כיום שישי, כ"ו באב תשמ"ג, בשעה 5.30 אחר-הצהריים, זמן קצר לפני בניית השבת. במוצאי-שבת סיבלנו את הבשורה המרה. למחרת, ביום ראשון כ"ח אב תשמ"ג לוינו אותך למונחת עולמים בבית הקברות הצבאי בהר הרצל. בעיר מולדתך ירושלים, בחלוייה השתתפו חבריך משנות הילדות, קצין וחבריך ביחידה ורבים ממכריך, בני היקר, אנו לא יכולים למצות נוחמים שכן אין זה דרך העולם שתורים יספידו את ילדיהם, אנחנו מתפללים לעילוי נשמתך ויהי-רצון שעם ישראל יזכה סוף סוף לשלום, שייפסקו המלחמות ועמנו לא יצטרך לקבור את בניו צעירים במיטב שנותיהם

חוריך המתאבלים לנצח.

משה ואסתריה בהן, אחיך הגדול אחיך הקטן ואחותך.

12.11.1985

ב"ה

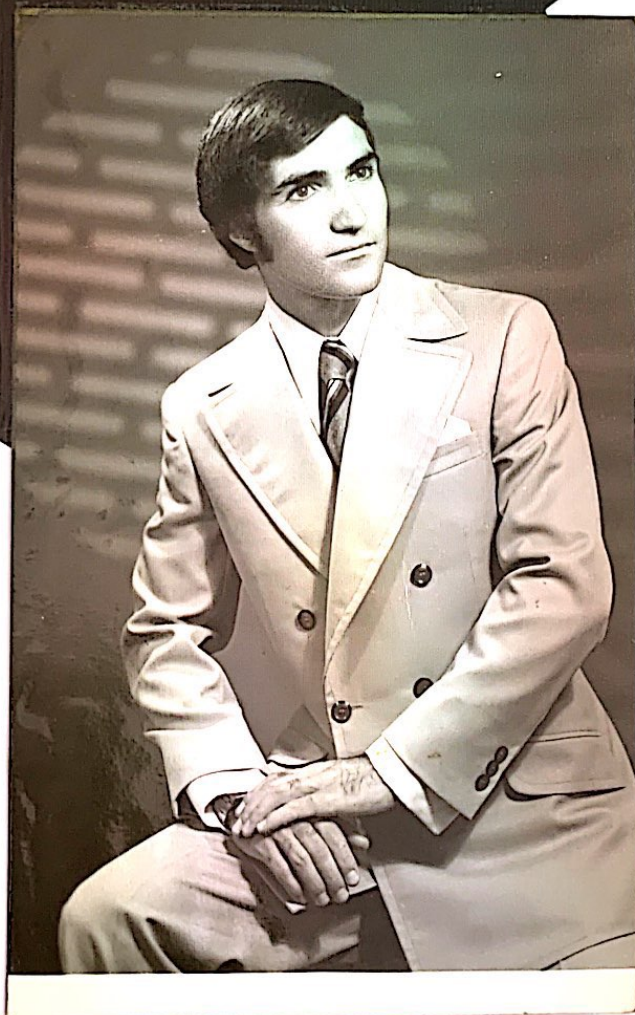
קשה לי להתבטא בצורה מלאה ושלמה ממה שיש לי להגיד על חברי וידידי בנפש מנוער של היקר בעל מידות נפלאות שלמה בן משה הכהן ז"ל, ואנסה בקיצור בעזרת השי"ת היה בו הכל. מתכונותיו העקריות נחבא אל הכלים, צנוע וענו, נאמן לחבריו, ישר וטוב לב לכל חבריו, ולכל אלה הסובבים אותו. היה לו אהבה עזה לילדים. אהב להשתעשע עמם. מאחר וגרנו לאורך הגבול בירושלים, אהב את הצבא מילדות אהב מאוד את הארץ וכן את עם ישראל היושב בציון. וכשגויס לצ.ה.ל. לא גויס ליחידה קרבית. לכן שקד ולא נח עד שהעבירו אותו לגולני, יחידה קרבית. אחת הדוגמאות לנאמנותו, היתה אלי, בשרותי הצבאי נפצעתי קשה, ומכל חברי היחידה שנשאר איתי בשעות הקשות היה שלמה. עודד אותי מאוד, וכמובן התייחס אלי כאל דוד מלפני הפציעה, עם כל מגבלותיי.

שלמה היה בעל רגש מוזיקלי. קיים בדרך נכונה הצו של "ואהבת לרעך כמוך". היה בעל חסד ורחמים. בעל לב טוב לא הזיק לשום ברייה, תמיד אזכרה לטובה, הוא היה סמל טוב. מה שנאמר ונכתב על שלמה עדיין זה כטיפה בים הגדול. מעט המילים שנכתבו לזכרו והנצחתה.

שלמה בן משה הכהן ז"ל וזכות זאת תעמוד לו
לעולם הבא.

אמן בן יהי רצון

ממוני, דוד בן עמי חברך בגוש לנצח.

שלמה כהן ז"ל

למלחמה הלכת, משם לא חזרת
לנו מדינה חופשית השארת
שרשרת מורשת המכתבים המשכת

ת.נ.צ.ב.ה

יפה רחמן ויהודה ארוך ירושלים 3.9.1996 כ' אלול תשנ"ו

שלמה בצבא

שלמה עם חברים בצבא

חיי אדם - כטיפות טל
באות מאין הסוף ואל חיקו נושרות
בלובן הבקרים צוחקות בשלל גוון
ועל סופו של יום - גוועות.

חיי אדם - כרסיסי גל
פורצים מתהום רבה ואל חיקה צונחים
ברעמת מפץ זונבים אל מול חופים
ובאדות שלווה - שבים.

צבא הגנה לישראל

ד.צ. 2494

25.12.85

י"ג טבת תשמ"ו

לכבוד

מוזיאון גולני

המועצה האיזורית הגליל התחתון

ד.נ. גליל תחתון 15200

א.נ.

הנדון : רס"ל שלמה כהן ז"ל

מספר אישי מ/2086042

לבקשת הוריו של שלמה כהן ז"ל הי"ד, הננד מביאים בפניכם
הפרטים הבאים :

1. רס"ל שלמה כהן ז"ל הצטרף ליחידה בשנת 1973.
2. החל בשנת 1975 שימש כסמל - מחלקה, תפקיד אותו מילא עד לתאריך הנפילה 5.8.83.
3. במשך התקופה בה שירת ביחידתנו הוכיח המנוח כושר מנהיגות וחיילות מן המדרגה הראשונה. היה אהוב על פקודיו ומפקדיו, ובדרכו השקטה והצנועה השכיל למלא אחר כל פקודה ולבצעה על הצד הטוב ביותר.
4. רס"ל שלמה כהן נהרג בתאריך 5 באוגוסט 1983 בשעות אחה"צ בגזרת בחמדון - צופר בלבנון.

בשם מפקד יחידת

ד.צ. 2494

צבא הגנה לישראל
דואר צבאי 4942

משפחת כהן היקרה,

רס"ל כהן שלמה ז"ל נפל בעת מילוי תפקידו בלבנון ביום
כ"ו באב תשמ"ג 5.8.83.

רס"ל שלמה כהן ז"ל שירת בגדוד משך 11 שנה כמש"ק ובשנים
האחרונות כסמל מחלקה.

שלמה ז"ל היה מפקד אהוב על פיקודיו, אליהם התיחס בהבנה
וברעות, והיה מקובל על מפקדיו כחבר נאמן, וכסמל מחלקה אחראי
ומהימן.

שלמה ז"ל שירת איתנו תקופה ארוכה ונפילתו, ללא עת, מהוה
אבידה קשה לכולנו.

בשם חיילי ומפקדי היחידה, הנני מביע צערנו העמוק, והשתתפותנו
הכנה באבלכם.

חיילי היחידה ומפקדיה מרכיבים ראשם על מותו ללא עת של רס"ל
שלמה כהן ז"ל.

אריה נקש, סגן אלוף
מפקד *קני אריה* היחידה

איפה ישנם עוד אנשים
כמו האיש ההוא,
אשר היה כערבות הבוכיות?
למרגלות ההר נולד,
ליד הנחל.

בחודף שר בין ערבות בוכיות,
בקיץ בין אורות בצעי המים,
לחמו שלח על פני הנחל לדגה,
מקני הסוף כרת לו עפיפון.
וכשהיה לאיש,

מגבעולי הערבות הבוכיות נטה סוכה,
מאבן המבצר האפודה בנה לו בית,
על מי הנחל תחנה הקים,
זזע שדות,
שלת אונן על פני הים באוניות סוחר.

אך יש אשר יניח כלי מלאכתו,
ויהיה פתאום לאיש אחר.
איפה ישנם עוד אנשים,
כמו האיש ההוא -
אשר היה כערבות הבוכיות?!
למרגלות ההר נולד,

ליד הנחל.
ידד פזור נפש על ההר או בבכאים.
ובנופלו בבקר לא עבות אחד על אדמתו,
יקנו לו אחוזת עולם,
ליד אמות המים השקסות.

איפה ישנם עוד אנשים כמו האיש ההוא,
אשר היה כערבות הבוכיות,
וכמו מבצר עתיק היה, בסוף הדרך.

